

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΑΣΦΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΙΡΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΑΞΙΔΙΟΦΟΦΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΝ Τῷ ΔΗΜῷ ΛΕΤΡΙΝΩΝ ΜΟΝΗΣ ΣΚΑΦΙΔΙΑΣ

ΤΑ ΣΙΓΙΛΛΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΤΗΣ ΕΝ Τῷ ΔΗΜῷ ΛΕΤΡΙΝΩΝ ΜΟΝΗΣ ΣΚΑΦΙΔΙΑΣ

Ἐν ἀποστάσει πορείας ἐνὸς περίπου τετάρτου τῆς ὥρας ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Μυρτιᾶς τοῦ δήμου Λετρίνων ἐν θέσει ὡραίᾳ, ἀλλ' ἐλώδει ἐνεκα τοῦ περὶ τὰς πεφραγμένας ἔκβολὰς λιμνάζοντος ποταμοῦ Ἰαρδάνου κεῖται ἡ μικρὰ μονὴ τῆς Σκαφιδίας, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ὁ Buchon, ἐπισκεφθεὶς τὴν μονὴν ταύτην τῷ 1841, ἐξήτησε πάρα τῶν μοναχῶν νὰ ἰδῃ τὴν βιβλιοθήκην, ἀλλ' οὗτοι εἶπον, δτὶ εἶχε πυρποληθῆ ὑπὸ τῶν Τούρκων. Οὐχ ἡττον ἐπὶ τῶν σανίδων τοῦ μεγάλου δωματίου, ἐν ᾧ εἶχεν ἐγκατοικισθῆ ὑπὸ τῶν μοναχῶν, εὗρεν «ἐκκλησιαστικά τινα χειρόγραφα τοῦ δεκάτου πέμπτου καὶ δεκάτου ἔκτου αἰώνος, εὐαγγέλια καὶ λειτουργικὰ βιβλία, ὡς καὶ ὡραῖον εἰς φύλλα χαρτφόν κώδικα διαιλιῶν τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου τοῦ δεκάτου τρίτου ἡ δεκάτου τετάρτου αἰώνος»¹. Τῶν χειρογράφων τούτων οὐδὲν εὗρον ἐπισκεφθεὶς τὴν μονὴν ταύτην τὸ δεύτερον τῇ 21 Ιουνίου 1907. Ἀντέγραψα δμως τὰ ἐν τῇ μονῇ πατριαρχικὰ σιγίλλια, μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας ἐπιδειχθέντα μοι ὑπὸ τοῦ φιλοκάλου ἡγουμένου κ. Θεοφίλου Ἀναστασοπούλου τυχών τῆς προθύμου συνεργασίας τῶν συνοδευσάντων με εἰς τὴν μονὴν κκ. Παρασκευᾶ Νικολοπούλου, καθηγητοῦ τοῦ γυμνασίου Πύργου, καὶ τοῦ τελειοφοίτου τῆς φιλολογίας καὶ ἐπιμελητοῦ τῶν ἐν Ὁλυμπίᾳ ἀρχαιοτήτων κ. Θ. Λώλου.

Εἶνε δὲ τὰ σιγίλλια ταῦτα α') τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Πατσίου Β' ἔτους 1747· β') μέρος σιγίλλιου τοῦ

¹ Buchon La Grèce continentale et la Morée. Ἐν Παρισίοις. 1843 σ. 505.

πατριάρχου Σωφεονίου (1774-1780): γ') τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ Δ' ἔτους 1784: δ') τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε' ἔτους 1798. Ἔχουσι δὲ τὰ σιγῆλια ταῦτα ὡδεῖ.

Α'

Πατριός ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Φανερὸν δήπουθεν, καὶ ὁμολογούμενον, καὶ ἀποδεδειγμένον ἔχ τι
βασιλικῶν θεσπισμάτων, καὶ συνοδικῶν ψηφισμάτων, ὡς ὁ καθ' ἡμᾶς
ἀγιώτατος ἀποστολικός, | οἰκουμενικός τε, καὶ πατριαρχικός θρόνος
ἔχων τὴν καθόλου μέριμναν πασῶν τῶν ἀπανταχοῦ ἐκκλησιῶν, καὶ
εὐαγγῶν οἷκων τε, καὶ θείων σκηνωμάτων, ξέουσίαν εἶληφεν ἀνέ: | κα-
θεν ὑπερασπίζεσθαι ὡς οἶον τε, καὶ διφενδεύειν τὰ κατὰ καιροὺς προ-
φεύγοντα αὐτῷ ἀντιλήψεώς τε καὶ βοηθείας χάριν ἵερὰ καταγώγια,
καὶ σταυροπηγιακῆς αὐτὰ τιμῆς, ἵ: | λευθερίας τε, καὶ ἄξιας, καὶ αὐ-
τονομίας ἀξιοῦν: ὁ δὴ προνόμιον τοῦτο καθ' ὑπεροχὴν τῶν ἀλλων
πατριαρχικῶν θρόνων ἀπ' ἀρχῆς κεκλήρωται, δέτε προφερέστερος, καὶ
ἄνωτερος ἐ: | κείνων πολλῷ τῷ μέσῳ καὶ καθ' ἔτερα πολλὰ γνωριζό-
μενος, εὑποιεῖν τε, καὶ εὐεργετεῖν πᾶσι τρόποις εἴωθε κατὰ χρέος φ-
είποτε τὰ τῆς ἐνούσης αὐτῷ ἀντιλήψεώς τε, καὶ διφενδεύσεως | χρή-
ζοντα. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ἀνηνέχθη, καὶ ἐδηλοποιήθη ἡμῖν ἡδη παρὰ
τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Χριστιανουπόλεως, ὑπερτίμου καὶ ἐξ-
άρχου πάσῃς Ἀρκαδίας ἐν ἀγίῳ πνεύματι: | ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἀδελ-
φοῦ καὶ συλλειτουργοῦ κυρὶ Δανιὴλ, ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ταύτη
διατελεῖ ἱερὸν μονήδριον τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου, κείμενον κατὰ
τὴν τοποθεσίαν | Ζαχαριάναν λεγομένην πλησίον τοῦ χωρίου Φιλια-
τρῶν, ἐνοριακόν τε ἀρχῆθεν ὃν, καὶ ὑποκείμενον τῇ ἀγιωτάτῃ μητρο-
πόλει ταύτῃ διά τινα οὖν μεσαμβολοῦντα ἐνδεχόμενά τε καὶ ὡδι-
| νόμενα αἴτια οὐ τὴν τυχοῦσαν αὐτῷ ἐπαπειλοῦντα βλάβην τε, καὶ
ζημίαν θείῳ ζῆλῳ ἡ αὐτοῦ ἱερότης κινηθεῖς, καὶ ὡς τὰ πρὸς τὴν τού-
του σύστασιν τε, καὶ ὠφέλειαν συντείνοντα θεοφιλῆ τε | γνώμη, καὶ
εὐλαβεῖ προαιρέσαι ἀποθεψάμενος, καὶ ἐνι λόγῳ ὑπεραγαπῶν τὴν
ἔκεινου διαμονὴν καὶ εὔστάθειαν, αὔξησίν τε, καὶ βελτίωσίν, ὡς θεο-

σεβής τε, καὶ εὐλαβής, καὶ | τίμιος, καὶ ἀξιος ἀρχιερεὺς, προεόδρους
τῷ ἑλέσι· καὶ τῇ περονοὶς τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκ-
κλησίας, καὶ ἴδενθη θερμῶς. ἐφ' ὃ σταυροπηγιακῇ ἀξίᾳ, ἐλευθερίᾳ τε,
καὶ | αὐτονομίᾳ τιμηθῆναι τὸ ιερόν τοῦτο μονῆδριον δι' ἡμετέρου πα-
τριαρχικοῦ συνοδικοῦ περγιλιώδους γράμματος. Τούτου χάριν καὶ
ἡμεῖς τὴν θερμὴν αὐτοῦ αἰτησιν ταύτην ὡς εὖ :| λογον τε, καὶ δι-
καιαν οὐσαν, καὶ πρὸς θεοφιλῆ σκοπὸν ἀφορῶσαν εὑμενῶς τε, καὶ φι-
λανθρωπῶς ἀποδεξάμενοι, γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος κατὰ τὰ ἀπερ
ἀνέκαθεν κακτοῦ :| ταὶ προνόμια ὁ καθ' ἡμᾶς ἀγιώτατος, πατριαρχι-
κὸς καὶ οἰκουμενικὸς Θρόνος, ἀποφανόμεθα συνοδικῶς¹ μετὰ τῶν
περὶ ἡμᾶς ιερωτάτων ἀρχιερέων, καὶ ὑπερτιμῶν τῶν ἐν ἀγίῳ | πνεύ-
ματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ ἐν τῇ ῥη-
θείσῃ ἐπαρχίᾳ Χριστιανουπόλεως κατὰ τὴν τοποθεσίαν Ζαχαριάνιαν
πλησίον τοῦ χωρίου Φιλιατρῶν διατε :| λοῦν ἐνοριακὸν τῆς αὐτῆς μη-
τροπόλεως σεβάσμιον μονῆδριον τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου μετὰ
πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ κτημάτων, καὶ ἀφιερωμάτων, κινη-
τῶν τε, καὶ | ἀχινήτων, καὶ τῶν εἰςέπειτα προσκτηθησομένων αὐτῷ
ὑπέρχῃ κατὰ πάντα δικαίου λόγον τὸ ἀπὸ τοῦδε, καὶ εἰς τὸν ἔξης
ἔπαντα χρόνον, καὶ λέγηται, καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται | πατρι-
αρχικὸν, σταυροπηγιακὸν, ἐλεύθερον, ἀδούλωτον, ἀκαταπάτητον, αὐ-
τονομόν τε, καὶ αὐτοδέσποτον, καὶ πάντη ἀσύδοτον, καὶ ἀκαταζή-
τητον, καὶ ἀνενόχλητον, καὶ | ἀνεπηρέαστον παρὰ παντὸς προσώπου
εἴτε ἀρχιερατικοῦ, εἴτε πατριαρχικοῦ ἔξαρχου, καὶ παρ' οὐτινοςοῦν
ἔτερου τὸ σύνολον, μηδὲν μηδὲν ὄφειλον δλῶς τί δοῦναι, εἴτε αὐτῇ
τῇ | καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ μόνῳ τῷ καθ'
ἡμᾶς πατριαρχικῷ καὶ οἰκουμενικῷ Θρόνῳ ὑποκείμενον, καὶ οὐπ' αὐ-
τοῦ διεποζόμενον, καὶ ἔξουσιαζόμενον, κρινό | μενόν τε, καὶ ἀνακρι-
νόμενον, διεξχγόμενόν τε, καὶ κυβερνώμενον· οἱ δ' ἐν αὐτῷ συνασκού-
μενοι ὄσιώτατοι πατέρες ὄφειλουσι δεικνύειν φέποτε τὴν ὄφειλομέ-
νην, | καὶ προεήκουσαν τῷ προεστῷ αὐτῶν, καὶ μάλιστα τῷ παρ'
ἡμῖν ἡδη ἀποκατασταθέντι ἐν αὐτῷ ἡγουμένῳ ὄσιωτάτῳ ἐν ιερομο-
νάχοις κύριο Κοσμῷ τιμὴν, καὶ ἀγέ :| πην, καὶ εὐλάβειαν, καὶ ὑποτα-
γὴν, ὡς ἀνδρὶ θεοσεβεῖ τε, καὶ εὐλαβεῖ, καὶ ἀξίω, καὶ δο-

¹ Ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος συνοδικός

χίμφ, καὶ πείθεσθαι, καὶ ὑπετάσσεσθαι κατὰ τὸ πρέπον, καὶ | δικαιον, καὶ κατ' αὐδὴν αὐτῷ ἀντιφέρεσθαι, ἢ ἐναντιοῦσθα ἀτάκτως, διάγωντες καὶ πολιτεύεσθαι εἰρηνικῶς καὶ φιλαδέλφως, συψρόνως τε, καὶ εὐτάκτως, καὶ κατὰ τὸ Λεπάγγελμα τῆς μοναδικῆς πολιτείας, καὶ ὡς οἷόν τε φροντίζειν διὰ παντὸς μετὰ πάσους προθυμίας τῆς συστάσεως, καὶ αὐξῆσις, καὶ βελτιώσεως, τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν μονῆς | θρίου τούτου, καὶ μνημονεύειν ἀεννάως τοῦ κανονικοῦ πατριαρχικοῦ ὄνοματος ἐν πάσαις ταῖς ιεραῖς τελεταῖς, καὶ ἀκολουθίαις ὡς νενόμισται· ἐν θερήσαι δὲ ἡγουμένου γε:|νόμενοι, ἔχωσιν ἀδειαν ἀποκαθίσταν ἐν αὐτῷ κοινῇ αὐτῶν γνώμῃ τε, καὶ συναινέσσι, καὶ ἐκλογῇ ἡγουμένον ἀνδρα Θεοσεβῆ τε, καὶ εὐλαβῆ, καὶ τίμιον, | καὶ ἀξιον, καὶ δόκιμον. Ἐν μόναις δὲ ταῖς συμπιπτούσαις αὐτῷ χειροτονίαις ἔχέτω τὴν ἔξουσίαν μόνος ὁ κατὰ τόπον ἀρχιερεὺς ἐκτελεῖν αὐτὰς χωρὶς τῆς | τοῦ ἱεροῦ συνύροντος ἐγκαθιδρύσεως, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἐξ-ἀπαντος· ὅctις δ' ἀν, καὶ ὅποιος τῶν πάντων τολμήσῃ ποτὲ οἴφ δὴ τινὶ τρόπῳ ἀθετήσαι τε, καὶ ἀνατρέ:|ψαι, ἢ ὅλως διασπᾶσαι τι τῶν ἐν τῷ παρόντι διοριζομένων, καὶ ἀποφαινομένων, ὁ τοιοῦτος ὅποιας ποτ' ἀν ἢ τάξεως τε, καὶ στάσεως, καὶ καταστάσεως, ἀφωρισμένος | εἰη παρὰ τῆς ὁμοουσίου, καὶ ζωοποιοῦ, καὶ ἀδιαιρέτου μα-καρίας Τριάδος τοῦ ἐνὸς, καὶ μένου τῇ φύσει ἀγίου Θεοῦ ἡμῶν, καὶ κατηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ με:|τὰ θάνατον ἀλυτος, καὶ τυρπανιαῖος· αἱ πέτραι, καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται, αὐτὸς δὲ οὐδα-μῶς· κληρονομήσει τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἄγ:|χόνην τοῦ 'Ιούδα· ἢ ὄργὴ τοῦ Θεοῦ εἰη ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προκοπὴν οὐ μὴ ἔδοι πώποτε ἐφ' οἵς ἐργάζεται καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐτοῦ· σχισθεῖν ἢ γῆ, καὶ καταπίοι αὐτὸν ὡς τὸν Δαθάν ποτε, καὶ 'Αβε-ρῶν, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς, καὶ συναδικαῖς ἀραις ὑπόδικος· ὅθεν εἰς τὴν περὶ τούτου ἐνδει:|ξιν, καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγιλλιῶδες βεβαιωτήριον γράμμα, καὶ ἰδόθη τῇ νέᾳ σταυροπηγιακῇ μονῇ ταύτῃ· φημι κατὰ μῆνα Μάιον ἐπίνεμήσεως ι^η. :—

Πατέσιος Ιλέωφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας
‘Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης:—

† 'Ο 'Εφέσου..... † 'Ο 'Ηρακλείας Γεράσιμος † 'Ο Νικομη-

δεῖξας Κύριλλος † Ὁ Νικαῖος † Ὁ Χαλκηδόνος Κύριλλος
 † Ὁ Δέρκων Σαμουὴλ † Ὁ Νεοκαισαρείας Νικόλαος † Ὁ
 Λακεδαιμονίας (;) † Ὁ Ρόδου † Ὁ Φιλίππων
 καὶ Δράμας Καλλίνικος † † Ὁ Καλ-
 λένικος † Ὁ Χαζής Δανιὴλ † Ὁ Ξάνθης Μητροφάνης
 † Ὁ Χίου Δαμιανός(;))

Τὸ ἄνω σιγίλλιον εἶναι γεγραμμένον ἐπὶ περγαμηνῆς, φέρει
 δ' ἔξωθεν περικάλυμμα ἐκ πορφυρᾶς μετάξης. Σώζεται δ' ἀπο-
 κρεμαμένη ἀπ' αὐτοῦ ἡ μολυβδίνη σφραγὶς τοῦ πατριάρχου,
 ἀρισταὶ διατετηρημένη καὶ φέρουσα ἐπὶ μὲν τοῦ ἑτέρου μέρους
 τὴν Θεοτόκον βρεφοχρατοῦσαν καὶ τὰς ἐπιγραφὰς ΜΡ. ΘΥ καὶ
 IC XC, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ἄνω μὲν συμβολικὴν παράστασιν
 τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ καὶ ἔκατέρωθεν τὸ κόσμημα ✕, κάτω δὲ
 τούτων ἐν πέντε στίχοις τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε·

† ΠΑΙΣΙΟΣ ΕΛΕΩ Θ[Υ]
 ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝ.
 ΣΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕΩΣ Ι ΝΕΑΖΕ
 ΡΙΩΜΗΣ Κ ΟΙΚΟΥΜΕΝ[Ι]
 ΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Καὶ ἡ μὲν μεταξίνη μήρινθος ἔξη ἡς ἀποκρέμαται ἡ σφραγὶς
 εἶναι χυανῆ, τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς εἶναι τοιόνδε·

Άνωθεν δ' ἐν τῇ πρὸς τάριστερὰ ώᾳ κοσμεῖται τὸ σιγίλ-
 λιον ὅπὸ ἀτέχνου ἐγχρώμου εἰκόνος τῆς Θεοτόκου βρεφοχρα-
 τούσης.

Β'

Τοῦ κατωτέρου σιγιλλίου τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου σώζεται μόνον μέρος ἀντιγράφου ἐπὶ γάρτου, καὶ δὴ ἄνω πρὸς ἀριστερὰ τῷ θεωμάνῳ μέχρι τῆς διπλώσεως. Καὶ κατὰ πλάτος μὲν λειπουσιν ἔτερα δύο μέρη, ὡς ἔξαγεται ἐκ τῶν κατωτέρων ἀσφαλῶν συμπληρώσεων, γενομένων ἐκ τῶν ἄλλων τῆς αὐτῆς μονῆς σιγιλλίων, ὡς τε τοῦ πλάτους ἔχομεν σωζόμενον μόνον τὸ ἐν τρίτον. Καὶ κατὰ μῆκος δὲ λείπει τὸ ἥμισυ τοῦ γάρτου, ἀλλ' ἔχον πιθανώτατα μόνον μέρος αὐτοῦ γεγραμμένον. Κατὰ ταῦτα σώζεται ὀλίγον τι μικρότερον μέρος τοῦ ἑκτου τοῦ δλου. Αἱ δὲ ἐν τῇ κατωτέρῳ ἐκδόσει τεθεῖσαι στιγμαὶ περιωρίσθησαν γάριν ἀποφυγῆς πολλοῦ κενοῦ χώρου εἰς πέντε μόνον ἑκάστοτε ἐντὶ τῶν λειπόντων ἑκάστοτε περίπου 90-100 γραμμάτων, ὡς ἔξαγεται ἐκ τῶν ἀσφαλῶν συμπληρώσεων ἀπ' ἄλλων σιγιλλίων. Ἐκπετόντος δὲ τοῦ κάτω μέρους, ἐν ᾧ ἡ χρονολογία καὶ αἱ ὑπογραφαὶ, ἥμελομεν ἀγνοεῖ κατὰ ποιὸν ἔτος τῆς πατριαρχείας τοῦ Σωφρονίου Β' (1774-1780) ἐξεδόθη τὸ σιγίλλιον τοῦτο, ἀν μὴ τὸ ἔτος ἐμνημονεύετο ἐν τῷ κατωτέρῳ ὑπὸ ἀρ. Γ' σιγιλλίῳ εἶνε δὲ τὸ 1777. Ἐχει δὲ τὸ σωζόμενον μέρος ὥδε-

Σωφρόνιος ἐλέφ [θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης].

Πάντα τὰ καλῶς ποτὲ γεγονότα, καὶ διὰ σ.... | γραμμάτων εἰς μονιμότητα, ἵνα μὴ τῇ τοῦ καιροῦ μακ.... | λόμενον ἔργον διεκτελεῖται¹ ἐς ἃς ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς ἐμπεπιστευμένων].... | νος διὰ βασιλικῶν θεσπισμάτων, καὶ κανόνικῶν ψηφισμάτων.... | καὶ σεβάσμια ἐνοριακὰ μοναστήρια, ἐπ' εὐλόγοις αἰτίαις καὶ τοῖς [ἀπονέ] μειν τὸ τοιοῦτον προνόμιον καὶ σταυροπηγιακὰ ἀποκαθιστᾶν πρὸς ὠφέλειαν.... [έπτα] | κοσιοστὸν τεσσαρακοστὸν ἑβδομάδαν ἔτος, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ [ἀσιδίμου κύρ Πατσίου, περιέχον δὲ

¹ Η λέξις διεκτελεῖται προτεθμένη ἀνωθεν διὰ κάραπερκτικοῦ σημείου:

ό μακαρίτης κύρι Δανιήλ τότε ἀρχιερατικῶς προστάμενος ἐν Χριστια] | νουσόλει θεῖο Ζέλιψ κινηθεὶς εἰς ἕτησ καὶ ἐδεήθη ἀποκαταστῆσαι σταυροπύγιον τότε κατὰ τὸ χωρίον Ζαχαριάνων πλησίον τοῦ χωρίου Φιλιαντρών Ιερὸν καὶ σιβάσμιον μονίδριον τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ὅν] | ἐνοριακὸν, προσηλωμένον καὶ ὑποκείμενον τῷ μητροπόλει ταύτῃ, διὰ [ταῦτα] . . . προσηκαμένη ἡ ἐκκλησία ἀποκατεστήσατο αὐτό, ὡς εἴρηται, σταυρο[πηγιακὸν] . . .

[τὰ λοιπὰ σταυροπηγιακὰ μοναστήρια. Τὸ γοῦν μονίδριον τοῦτο . . . | εδρισκόμενον ἐνοριακὸν μοναστήριον τιμώμενον καὶ αὐτὸς τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Κοιμήσεως] . . . | [Πνεύμα] τι ἀγαπητός ἡμῶν ἀδελφός καὶ συλλειτουργὸς κυρίου Ιάκωβος . . . | τὸ εἰρημένον Ιερὸν μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Κοιμήσεως . . . | καὶ διοικεῖσθαι καὶ ἔξοικονομεῖσθαι καὶ δεφεύδευεσθαι ὑπὸ τοῦ . . . | τὰ λοιπὰ σταυροπηγιακὰ μοναστήρια, προσεπιζήτησαι καὶ τ. . . [σταυροπηγια] κὸν μοναστήριον τῆς Κοιμήσεως . . . [πρὸ] τερον ἐνοριακῷ, ἥδη δὲ ἀποκατασταθέντει σταυροπηγιακῷ ὡς. . . | ἐλεύθερα τῇ τοιαύτῃ ἀλληλουγίᾳ συνδούμενα, καὶ τὸ μὲν ἐν. . . | μενον καὶ μετόχειον αὐτοῦ διασωζόμενα ἀμφότερα ἐν ἀρίστῳ καταστάσῃ]. . . | τῆς ἐκκλησίας τυγχάνοντα, καὶ τὴν ἀναφορὰν καὶ σχέσ[ιν]. . . | ρον ἀφορῶσαν εὑμενῶς ἀποδεξάμενοι, γράφοντες. . . | ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν. "Ινα τὰ σίρη[μένα]. . . | (ὅπερ ὑπῆρχε πρότερον ἐνοριακὸν) καὶ τὸ ἔτερον τὸ ἐν. . . | σταυροπηγιον) αὐτὰ ταῦτα τὰ μοναστήρια ἀμφότερα. . . | θησομένων αὐτοῖς, ὑπάρχωσι κατὰ πάντα δικ[αίου λόγου τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸν ἔξης ἀπαντα χρόνον καὶ λέγωνται καὶ παρὰ πάντων γινώσκωνται πατριαρχικά, | σταυροπηγιακά], ἐλεύθερα, ἀδούλωτα, ἀκαταπάτητα, [αὐτόνομά τε καὶ αὐτοδέσποτα καὶ πάντη ἀσύδοτα καὶ ἀκαταζήτητα καὶ ἀνενόχλητα καὶ ἀνεπηρέαστα παρὰ παντὸς προσώ] | που εἴτε ἀρχιερατικοῦ ἵξαρχου [καὶ παρ' οὐτινοσοῦν ἔτερον τὸ σύνολον, μηδενὶ μηδὲν ὄφειλοντα ὅλως τι δοῦναι, οὔτε αὐτῇ τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ] | ἐκκλησίᾳ οὔτε ἀλλω τινὶ, μόνῳ τε τῷ καθ' [ἡμᾶς πατριαρχικῷ καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ ὑποκείμενῳ καὶ ὑπ' αὐτοῦ διεσποζόμενᾳ καὶ ἵξουσιαζόμενᾳ] | κρινόμενά τε καὶ ἀνακρινόμενα, διεξαγόμενα. . . | μοναστήριον ἐπέχει τόπον κεφαλῆς πρὸς τὸ ἔτε[ρον]. . . | . . . τ. . . . τ. . . . τ. . . . ἐ ... τοῦ ὑπο.....]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΣΟΦΙΑΣ
ΙΑΝΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΓΑΒΡΙΗΛ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΔΡΧΙΕΛΙΣΚΟΠΟΣ Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Γ'

Πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων μέλει τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ, πατρὶ-
ἀρχικῷ, ἀποστολικῷ, καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ, ὅτι δὲ καὶ ὡς περὶ
ἀναγκαῖων τῶν εὐαγγῶν οἶκων, καὶ Ἱερῶν μοναστηρίων, γενναῖαν τὴν
φροντίδα | καταβάλλεσθαι προσήκει, οὐκ ἔστιν, ὅστις ἀμφισβητή-
σειν· ἐπειδὴ γὰρ ἀναγκαῖα τοῖς εὔσεβεστιν ὁ πρὸς θιὸν ὑμνος καὶ τῶν
θείων, καὶ Ἱερῶν μοναστηρίων τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως τελεταῖ,
τῶν ἀναγκαῖων ἄρα | καὶ τὰ Ἱερὰ ταῦτα καταγώγια, ἐν οἷς ἔκεινα
ἐπιτελεῖται. Ταύτη τοι καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλη ἐκκλη-
σίᾳ ἐκ παντὸς τρόπου περὶ τούτων ἐπιτελεῖται, ὅπως ἐς ἃσι διαμένῃ
ἐν ἀσφαλείᾳ, καὶ πολλὰ τούτων τοῦ σταυροπηγοῦ | γιακοῦ προνομίου ἀξι-
οῦσα ὑπὸ τὴν πατριαρχικὴν πρόνοιάν τε, καὶ ἐπίσκεψιν ἔχουσα δια-
τηρῆ· ἐπειδὴ δὲ εἰκός ποτε διὰ χρόνου ἀπορθύηναι τῆς μνήμης τὸ πρό-
νομιον αὐτοῖς τοῦτο, διὰ ταῦτα καὶ ἐν σιγγιλιώδεσι γράμματι | μαστι-
ασφαλίζει αὐτὰ, ἀνακαινίζουσα πρὸς τὴν χρείαν ἐκ διαδοχῆς τὸ ἀξι-
ωμα αὐτοῖς τοῦτο, ὡς οὕτως ἀν ὑπὸ νεαρῷ τῇ μνήμῃ ἐς ἃσι διαρυ-
λαγθησόμενα ἀνεπιχείρητα τῇ πλεονεξίᾳ. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ἐνεφα-
νισθη ἡμῖν | ἐπὶ συνόδου πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγγιλιώδες γράμμα
ἐκδοθὲν κατὰ τὸ παρεληλυθός χιλιοστὸν ἐπτακοσιοστὸν ἑβδομηκοστὸν
ἑβδομὸν σωτήριον ἔτος ἐπίνεμήσεως ι^η ἐπὶ πατριαρχεύοντος τοῦ ἀρι-
δίου Κωνσταντινουπόλεως | κύρι Σωφρονίου, καὶ περιέχον, ὅτι καὶ
τότε ἐνεφανίσθη Ἰσον παλαιοῦ πατριαρχικοῦ, συνοδικοῦ, σιγγιλιώδους
γράμματος ἐκδοθέντος ἐν ἔτει σωτηρίψ χιλιοστῷ ἐπτακοσιοστῷ τεσσα-
ρακοστῷ ἑβδόμῳ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου κύρου | Πατοίου,
περιέχον, ὅτι τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χριστιανουπόλεως καίμενον κατὰ τὸ
χωρίον Ζαχαρίενιαν λεγόμενον, πλησίον τοῦ χωρίου Φιλιαντρῶν Ιερὸν,
καὶ σεβάσμιον μονίδριον τῆς ὑπεραγίας διεποίηντος ἡμῶν Θεοτόκου ὑπό-
κείμενον | ὃν καὶ ἐνοριακὸν τῆς εἰρημένης ἀγιωτάτης μητροπόλεως, τότε
ὁ ἀρχιερατικῶς ἔκεινης προστάμενος μακαρίτης Χριστιανουπόλεως
κύρι Δανιὴλ, θείωφ ζήλῳ κινηθείς πρὸς πλείω ἀσφάλειαν τοῦ μονιδρίου

τούτου, θερμῶς ἐδεήθη ἀπό: | καταστῆσαι αὐτὸς σταυροπήγιον· ὅθεν καὶ κατὰ τὴν αἰτησιν, καὶ θερμὴν δέησιν τοῦ εἰρημένου μακαρίτου Χριστιανουπόλεως ἀπεκατέστη τότε τὸ ρηθὲν μονίδριον σταυροπηγιακὸν διὰ πατριαρχικοῦ, καὶ συνοδικοῦ γράμματος ἀσύδετον, ἀδού: | λωτον, καὶ ἀκαταπάτητον, ἀμέσως ὑποκείμενον τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ πατριαρχικῷ, ἀποστολικῷ, καὶ οίκου μενικῷ θρόνῳ. Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως συναπελέσθη τῇ δεήσει τοῦ εἰρημένου μακαρίτου Χριστιανουπόλεως κύρῳ Δανιήλ· εἶτα δὲ ἐ: | πειδὴ τὸ ρηθὲν μονίδριον, ἡξιώτῳ μὲν σταυροπηγιακῇ ἀξίᾳς, ἔτυχε μέντοι ἐκ παλαιοῦ ὡς μετόχιον ὑποκείμενον τῷ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ὀλένης κατὰ τὸ χωρίον Σκαφιδιὰ ἐνοριακῷ μοναστηρίῳ τιμωμένῳ καὶ αὐτῷ ἐπ' ὄνόματι | τῆς ὑπεροχίας δεσποινῆς ἡμῶν Θεοτόκου· διὰ ταῦτα καὶ ὁ Ἱερώτατος μητροπολίτης Ὀλένης, καὶ ὑπέρτιμος, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφός καὶ συλλειτουργὸς κύρῳ Ἰάκωβος ἀπόπον ἡγησάμενος, εἰ τὸ μὲν μετόχιον ἔκεινο καὶ ὑποκεῖ: | μενον μοναστήριον σταυροπηγιακῇ ἀξίᾳ τετίμηται, φ δὲ ὑπόκειται, ἐνοριακὸν αὐτὸς παρακατέχει, καὶ μέλους ἐλεύθεριάζοντος αὐτὸς τὴν κεφαλὴν δούλην ἐαυτῷ φυλάσσει· ταῦτα οὖν λογιζόμενος ὁ ρηθεὶς ἀγιος Ὀλένης, καὶ τὸν | αὐτὸν ὃ τον ζῆλον τῷ ρηθέντι ποτὲ Χριστιανουπόλεως, ἀναλαβὼν, οἰκείῳ βουλῇ, καὶ αὐθιρέτῳ γνώμῃ ἀπὸ ζώσης αὐτοῦ φωνῆς φίρων καὶ αὐτὸς τὸ ρηθὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ μονίδριον, ὑπῆγαγε τῷ καθ' ἡμᾶς, ἀγιωτά: | τῷ, πατριαρχικῷ θρόνῳ, καὶ οὕτως ἀμφότερα τὰ Ἱερὰ μοναστήρια ἐξ ἐνοριακῶν, ἀνεδείχθησαν σταυροπήγια, ἐλεύθερα, καὶ ἀκαταπάτητα τῇ ἀξιώσει, καὶ δεήσει τῶν εἰρημένων ἀρχιερέων. | Ἐπειδὴ οὖν ταῦτα παριέχει | τὸ ρηθὲν σιγγιλιώδες γράμμα τὸ ἐκδοθὲν ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου κύρῳ Σωφρονίου, καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς συνασκούμενοι ἡδη ὀσιώτατοι πατέρες, θερμῶς ἐδεήθησαν ἀνακαινισθῆναι τὴν σταυροπηγιακὴν ἀξίαν | αὐτῶν, καὶ δι' ἡμετέρου πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ σιγγιλιώδους¹ γράμματος. — Διὰ ταῦτα τὴν δέησιν αὐτῶν, ὡς συνήθη ἡμῖν, καὶ εὔλογον οὕσαν ἀποδεξάμενοι, ἔγνωμεν ἐπινεῦσαι αὐτοῖς πρὸς τὴν βούλησιν· καὶ δὴ γρά: | φοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων ἀρχιερέων, καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύ-

¹ Αἱ λέξεις δι' ἡμετέρου πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ σιγγιλιώδους ἐπὶ Ἑλλων διεξεμένων.

ματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν, καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἀμφότερα τὰ εἰρημένα Ἱερά, καὶ σεβάσμα μοι ναυτήρια τὰ σεμνυνόμενα ἐπὶ ὄνόματι τῆς ὑπεραγίας δεσποινῆς ἡμῶν Θεοτόκου, τὸ τε ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ὀλένης εἰς χωρίον Σκαφιδία, καὶ τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χριστιανούπόλεως εἰς τοποθεσίαν Ζαχαριάνιαν | λεγομένην πλησίον τοῦ χωρίου Φιλικαντρῶν μετὰ πάντων τῶν ἑλαιώνων, καὶ ἐλεοτριβείων, καὶ λοιπῶν πραγμάτων¹ αὐτοῦ τῶν τε ἥδη ὄντων καὶ τῶν εἰςέπειτα προγνωσμένων ὑπάρχων:| σι κατὰ πάντα δικαίου λόγου ἀπὸ τοῦδε, καὶ εἰς τὸν ἔξης ἅπαντα αἰῶνα, καὶ λέγονται, καὶ παρὰ πάντων γινώσκονται πατριαρχικά, σταυροπηγιακά, ἑλεύθερα, ἀδούλωτα, ἀκατάπατητα, αὐτόνομά τε, καὶ αὐτοδέσποτα, καὶ πάντῃ ἀσύδοτα, ἀκαταζήτητα καὶ ἀνενόχλητα, καὶ ἀνεπηρέαστα παρὰ παντὸς πρεσβού πάριαρχικοῦ, καὶ πατριαρχικοῦ ἑξάρχου, καὶ παρ' | οὐτινωσοῦν ἄλλου, μηδὲν μηδὲν ὅλως ὄφειλοντα δοῦναι, μήτε τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, μήτε ἄλλῳ τινὶ, μόνῳ τε τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ, ἀποστολικῷ, πατριαρχικῷ, καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ ὑποκείμενα, καὶ ὑπ' αὐτοῦ διεσποζόμενα, καὶ ἑζουσιαζόμενα, κρινόμενά τε καὶ ἀνακρινόμενα· καὶ τὸ μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ὀλένης κατὰ τὸ | χωρίον Σκαφιδία κείμενον τοῦτο σταυροπηγιακὸν μοναστήριον, ἐπέχει τόπον κεφαλῆς πρὸς τὸ ἔτερον τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χριστιανουπόλεως εἰς τοποθεσίαν Ζαχαριάνιαν λεγομένην πλησίον τοῦ χωρίου Φιλικαντρῶν, ἐκεῖνο δὲ πρὸς τοῦτο ὑπάρχη καὶ λέγεται μετόχιον αὐτοῦ ὡς ἐκπαλαι. Οἱ δὲ ἐν αὐτοῖς συνασκούμενοι ὄσιώτατοι πατέρες ὄφειλωσι διάγειν | εὐτάκτως, καὶ σωφρόνως, εἰρηνικῶς τε καὶ φιλαδέλφως κατὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς μοναδικῆς πολιτείας· καὶ φροντίζειν ὡς οἶον τε μετὰ πάσης προθυμίας τῆς αὐξήσεως καὶ βελτιώς:| σεως τῶν αὐτῶν Ἱερῶν μοναστηρίων, καὶ μνημονεύειν τοῦ κανονικοῦ πατριαρχικοῦ ὄνόματος ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς τελεταῖς, καὶ ἀκολουθίαις ὡς τενόμισται· ἐν στερῆσι δὲ ἡγουμένου | γενόμενοι, ἔχωσιν ἀδειαν ἀποκαθιστᾶν ἐν αὐτοῖς τῇ κοινῇ γνώμῃ, καὶ συναινέσσει, καὶ ἐκλογῇ, ἡγουμένους, ἄνδρας θεοσείεις καὶ εὐλαβεῖς, τιμίους τε, καὶ ἀξίους, καὶ δοκίμους, ἐν | δὲ ταῖς ἀμπιπτούσαις χειροτονίαις ἔχωσι προσκαλεῖν.

¹ Αἱ λέξεις ἑλαιώνων καὶ ἐλεοτριβείων καὶ λοιπῶν πραγμάτων ἐπὶ ἄλλων διεξερμένων.

ἢ τοὺς κατὰ τόπον ἀρχιερεῖς, ἢ ἄλλους τινὰς τῶν πλησιοχώρων. ἐπὶ τῷ ἔκτελεν τὰς γειροτονίας αὐτῶν μετὰ τῆς κανονικῆς | παρατηρήσεως ὃς δ' ἂν καὶ ὅποιος τῶν ἀπάντων τολμήσῃ ποτὲ οἰωδήτιν τρόπῳ ἀθέτησαι τί καὶ ἀνατρέψῃ, ἢ ὅλως διασείσαι τι τῶν ἐν τῷ παρόντε ^{θιωτού} γειρένων καὶ ἀποφαινομένων, ὁ | τοιοῦτος ὅποιας ἂν εἴη τάξις καὶ καταστάσις, καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος εἴη παρὰ τῆς ὁμοιουσίου Τριάδος, τοῦ ἑνὸς τῇ φύσει θεοῦ χυρίου Παντοκράτορος καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγγένωτος, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς, καὶ συνοδικαῖς ἀρσίς ὑπεύθυνος, καὶ ἔνοχος τῷ πυρὶ τῆς γεένης, καὶ τῷ αἰωνιῷ ἀναθέματι ὑπόδικος· οὗτον εἰς ἐνδειξιν ἐγένετο καὶ τὸ πατρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν σιγγιλλιώδες ἐν μεμβράναις γράμμα, καταστραθὲν καὶ τῷ ίερῷ κώδικι τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἀπελύθη εἰς ἐνδειξιν, καὶ ἀσφάλειαν: † ἐν ἐτοιητικῷ χιλιοστῷ ἐπτακοσιοστῷ ὄγδοοκοστῷ τετάρτῳ κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον ἐπινεμήσεως τρίτης:—

Γαβριὴλ ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νίας Ῥώμης καὶ οίκουμένικὸς πατριάρχης.

† 'Ο Ἐφίσου Σαμουὴλ † 'Ο Ἡρακλείας Μεθόδιος † 'Ο Ἀγχιάλου(;) Ἀγάπιος † 'Οθ..ας(;) Ἀμφιλόχιος(;) † 'Ο Χαλκηδόνος Πανάρετος(;) † 'Ο Δέρκων Μ...ὴλ † 'Οων....
† 'Ο Δράμας Γρηγόριος † 'Ο Ἀγ....ου † 'Ο Ναυπάκτου (ἢ Ναυπλίου;) Μελέτιος † 'Ο Ὡλίνης Ἰάκωβος

Ἐκ τοῦ σιγιλλίου τούτου, γεγραμμένου ἐπὶ περγαμηνῆς, ἀποχρέμαται ἡ μολυbdίνη σφραγίς τοῦ πατριάρχου, φέρουσα ἐπὶ μὲν τῆς ἑτέρας ὅψεως τὴν Θεοτόκον βρεφοκρατοῦσαν μετὰ τῶν ἐπιγραφῶν ΜΡ ΘΥ καὶ ΙC XC, ὅπισθεν δ' ἐν ὀκτὼ στίχοις τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε.

ΓΑΒΡΙΗΛ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙ
ΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΑΥΓΠ

Η δὲ μεταξωτὴ μήρινθος τῆς ἀποχρευμάσεως εἶνε μελανὴ καὶ εὔρηται διαπεπερασμένη διὰ τῆς περγαμηνῆς ἐν σχήματι ὅμοιῳ πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἐν σ. 83.

Περιβάλλεται δὲ καὶ τοῦτο τὸ σιγίλλιον ἔξωθεν, ὡς τὸ του Πατσίου, διὰ πορφυροῦ μεταξωτοῦ περικαλύμματος.

Δ'

Τὸ ἐπόμενον σιγίλλιον τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε' ἔτους 1798 σώζεται ἐν πρωτοτύπῳ ἐπὶ περγαμηνῆς, φέρον ἀποχρευμάσην καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ πατριάρχου, ἔχουσαν ἐπὶ μὲν τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τὴν Θεοτόκον βρεφοκρατοῦσαν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ΜΡ ΘΥ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου εἰς ὄχτὼ στίχους τὴν ἐπιγραφὴν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ *
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ *
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩ[Σ]
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙ
ΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ *
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΑΥΝΖ

E.Y.A. της Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

‘Η μεταξωτὴ μήρινθος ἐξ ἡς ἀποκρέμαται ἡ σφραγὶς εἶνε
ὑποκύανος· τὸ δὲ σχῆμα τῆς ἀποκρεμάσεως τοιόνδε·’

Ἄντεν ἄγκυλαις τεθειμέναι ἐν τῇ ἐμῇ ἐκδίσει λέξεις, συμ-
πίκτουσαι πρὸς τὰς πτυχὰς τῆς περγαμηνῆς, ἀνεπληρώθησαν
ἐκ τοῦ κατωτέρῳ ὑπὸ ἄρ. Εἴ σιγκλίου τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου.

Γρηγόριος ἐλέω θεοῦ δρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Οσα μὲν κατὰ τοὺς θείους θεημοὺς καὶ τοὺς ιεροὺς ἀποστολικούς
καὶ συνοδικούς κανόνας τυγχάνει διακυβερνώμενα. πολλὴν ἔχουσι τὴν
χάριν παρὰ θεοῦ καὶ τὸ ἐλεὸς μέγιστον, ὅσα δὲ τούναντίον παρα-
βαίνει τῶν ὅρων | ἐκτρεπόμενα, ἐν τούτοις προφανὴς ἡ ἀκοσμία,
κατάδηλος ἡ φθορά, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ τῶν ψυχῶν ἀπώλεια· εἰ γὰρ
καθάπερ οἱ περὶ τῶν καθ' ἔκκλησιῶν νόμοι, οὗτοι καὶ οἱ περὶ
τῶν σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων τῶν ὑπὸ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀποστο-
λικῷ καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ ἀπαράτρεπτοι διαρυλάττοιντο, καὶ τῆς
κατὰ νόμους ἐπιμελείας καὶ προστασίας κάκενα ἡξιοῦντο παρὰ τῶν
ἀεὶ πατριαρχευόντων, οὐκ ἀν τοσαῦτα καὶ | τηλικαῦτα τὰ δεινὰ τοῖς
μοναστηρίοις συνέβαινεν· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ οἰδαμεν διώκεις τῶν ιερῶν
παρημελημένων νόμων, εἰς τοσαῦτην προῆλθον ἀκαταστασίαν καὶ
ἔλειπον ἀπώλειαν τὰ ιερὰ ταῦτα καταγώγια· διὰ τοῦτο εὐθὺς ἀνε-
ληφόσιν ἡμῖν τοὺς οἰλακας; τοῦ παγκοίνου τουτοῦ σκάφους ἐδοξει πρὸς
τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ παρημελημένα αὐτὰ εὐαγγῆ μοναστήρια διορθώ-
σασθαι, ἀφορώσι πρὸς τὸ ἐκείνων συμφέρον, ὡς μέλη γνήσιων ὄντα τῆς
|καθ' ἡμᾶς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ τῷ σταυρο-
πηγιακῷ καὶ πατριαρχικῷ προνομίῳ τετιμημένα· ἄλλως τε, οὐδὲ
καίνους τίνας ἀφ' ἵστων νόμους φέρουσιν, ἀλλ' ἀρχαίους ἀνανεου-
μένους καὶ γεραρούς. Τὴν γὰρ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων προ-
στασίαν τοῖς ἐπισκόποις ἐπιτρέπουσιν οἱ ιεροὶ νόμοι καὶ κανόνες τὸν
τοῦ θεοῦ φόβον προτίθεσθαι διακελευόμενοι, ἵνα εἰ γε δέοιντο, καὶ αὐ-

τοι ἀπολαμβάνωσιν, δὸν τρόπον ὁ λη;^κ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων κανῶν καὶ ὁ κε;^κ τῆς δι^κ "Ἀντιοχείᾳ τερᾶς συνόδου, καὶ ἡ ἐν Χαλκηδόνι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν Νικαιᾷ ὁ τε ια^κ καὶ ὁ εβ^ρ καὶ τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ ὁ τε^ρ καὶ ὁ μθ^ρ τῆς ἐν Τρούλλῳ" καὶ ἄλλοι πλείστ^ο ὅσοι σεπτοὶ νόμοι καὶ | χαροῦντες σερψ φεύγονται τὴν τῶν ιερῶν μοναστηρίων ἔξουσιαν τοῖς ἐπισκόποις διδόντες, ὥστε μεταλαμβάνειν μὲν καὶ αὐτοὺς τῶν δεόντων, εἰ γε δέοντο, εἰς τὰς ἔκυτῶν χρείας, τὴν δὲ πρόροήν ἔκεινας ἐπιμελείαν μεγίστην τε καὶ ὡς | θεοῦ ἐφορῶντος ποιεῖσθαι, ἵνα προτατεύωσιν αὐτῶν καὶ οἰκονόμους καὶ ἐπιτρόπους καὶ ἡγούμενους ἀποκαθιστῶσιν ἐν αὐτοῖς καλῶς περὶ τῆς αὐξήσεως καὶ βελτιώσεως τούτων ἐπιμελούμενοι, ἵνα μὴ δι^κ ἀμελείαν ἔνοχος γένωνται τοῖς ἐκ τῶν νόμων ἐπιτιμίοις, οἱ δὲ οἰκονόμοι ἡγούμενοι τε καὶ ἐπιτρόποι δικηρένουσιν ὑπὸ τὴν ἔξουσιαν τῶν ἐπισκόπων, καὶ δίχα τῆς ἀδείας αὐτῶν, μήτε πωλῶσι μοναστηριακόν τι κτῆμα, ἀλλ' οἰκονομῆσθαι καλῶς πρὸς τὴν ἔκείνων ὁδηγίαν καὶ ἀδειαν, διπλῶς μὴ καὶ αὐτοὶ ὡς ἀνατρέποντες τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς τούτους ὄρους καὶ κανόνας βαρυτάτοις ὑποπέσωσι τοῖς ἐπιτιμίοις καὶ τιμωρίαις. Ταῦτα μὲν οὖν οἱ θεῖοι νόμοι ἀποφαίνονται περὶ τῶν ιερῶν μοναστηρίων· τούτων δὲ τὰ μὲν [τοῖς καὶ]τὰ τόπον ἐπιτετραχιμένοις ἐνοριακὰ τῆς προσηκούστης ἀρχιερατικῆς ὡς εἴκος ἐπ^τ [αὐξήσει] τυγχάνει ἐπιμελείας· μόνα δὲ τὰ τῇ σταυροπηγιακῇ ἀξίᾳ τετιτμημένα οὐκ οἰδαμεν διπλῶς πρὸ χρόνων πολλῶν παρημέληται [καὶ δέον ὡς θεοῦ] ἐφορῶντος διοικεῖσθαι αὐτὰ καὶ ἐκ παντὸς τρόπου ἐπιμελείας τῆς [ἀνα]λόγου ἀξιούσθαι, διπλῶς αὐτοῖς τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν ὑπάρχοντα διαμένη | περιποιεῖται δὲ τὰ προσγενησόμενα ἀν^τ τῶν δὲ φαύλων τὰ μὲν προσόντα ἀποδιοπομπεῖται, τὰ δὲ συμβησόμενα ἀν^τ διακωλύωνται. Τοιαύτην οὖν κατὰ νόμον [οἷν] τὴν ὑπέρ αὐτῶν πάντων τῶν σταυροπηγιακῶν ἡμῶν μοναστηρίων καθόλου φροντίδα κατεβάλλομεν, ἔκθέμενοι κατὰ κοινὴν γνώμην [καὶ συν]οδικὴν διάγνωσιν ιερὸν τόμον, ἀποφαίνομενοι συνφδᾶ τοῖς ιεροῖς νόμοις, καὶ τοῖς ὀδε γραφομένοις περὶ τῆς εἰς τὸ ιεζῆς ἀριστης διοικήσεως ἐκάστου | σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου, καὶ εὐνομίας τῶν ἀσκουμένων ὁσιωτάτων πατέρων καὶ τῆς δυνατῆς ἀντιλήψισις καὶ ἀμέσου προστασίας αὐτῶν παρὰ τῆς καθ^τ ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, ἀνανεωῦντες τὰ παλαιγενῆ πατριαρχικά καὶ συνοδικὰ αὐτῶν σιγγίδια δωρεὰν, καὶ ἐπικυροῦντες διπαξ τὰ σταύ-

ροπηγιακά αύτῶν προνόμια εἰς δικινεκή συντήρησιν αὐτῶν καὶ ἀσφάλειαν, μὴ δεσμενά ποτὲ ἀνανεώσεως καὶ ἐπικυρώσεως, ως καὶ | περὶ τοῦ ἐν τῇ μητροπόλει Ὡλένης ἐν τῷ χώρῳ Γαστούνης ἱεροῦ καὶ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἐπιλεγομένου Φραγκοπήδημα. Τὸ γέρα μοναστήριον τοῦτο ὑπῆρχε μὲν πρότερον μετόχιον προσηγόρισμένον τῷ αὐτῷ ἡμετέρῳ πατριαρχικῷ καὶ σταυροπηγιακῷ μοναστηρίῳ τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας Χρυσοπηγῆς, ἀλλ' ἡδη ὁ ἵερατας μητροπολίτης Ναυπλίου κύριος Ἰάκωβος, καὶ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἀμυκλῶν κύριος Νικηφόρος οἱ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι | ἀγαπητοὶ ἡμῶν ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ δι' ἐνυπογράφου αὐτῶν γράμματος δηλοποιοῦσιν, ὅτι τὸ μοναστήριον τοῦτο τὸ ἐπιλεγόμενον Φραγκοπήδημα ὑπηρετεῖ τῇ καταστάσει τοῦ ῥηθέντος μοναστηρίου τῆς Παναγίας, καὶ ὅτι εἴλογον καὶ δίκαιον ἔδοξεν αὐτοῖς ἀποσπασθῆναι τοῦ μοναστηρίου ἔκεινου, καὶ ἀποκατασταθῆναι καθ' ἑαυτὸ διοικούμενον σταυροπηγιακὸν πρὸς αὖξησιν καὶ βελτίωσιν αὐτοῦ. "Οθεν ἐπικυροῦντες τὴν γνώμην τῶν εἰρημένων ἀδελφῶν ἀρχιερέων | γράφοντες ἀποφανόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς [ἱερωτάτων] ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ ῥηθὲν μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἐπιλεγόμενον Φραγκοπήδημα τὸ ἐν τῇ μητροπόλει Ὡλένης ἐν τῷ [χώρῳ Γαστούνης] μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων καὶ ἀφιερωμάτων [αὐτοῦ] κινητῶν καὶ ἀκινήτων τῶν τε ἡδη δηντῶν [καὶ τῶν εἰςέπειτα] προσγενησο-Ισομένων ἂν, ως ἀνέκαθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, οὗτῳ καὶ εἰς τὸν ἑξῆς ἀπαντα χρόνον ὑπάρχῃ καὶ λέγονται, καὶ παρὰ πάντων γενώσκηται, ἡμέτερον πατριαρχικὸν σταυροπηγιακὸν καθ' ἑαυτὸ διοικούμενον καὶ ἀπισπασμένον τοῦ μοναστηρίου | τῆς Παναγίας, καὶ δῶς ἀνενόχλητον παρ' οὔτινοςούν προσώπου Ιερωμένου [ἢ λαΐκοῦ¹ μνημονεύσο] μένου ἐν αὐτῷ τοῦ κανονικοῦ πατριαρχικοῦ ὄνοματος, ἔχον καὶ τὸ προνόμιον κατὰ πατριαρχικὴν φιλοτιμίαν, ώς τὸν κατὰ καιροὺς ἐν αὐτῷ | ἡγούμενον ἐν ταῖς ἕορτασίμοις ἡμέραις φορεῖν ἐπ' ἐκκλησίας μανδύαν, προχειριζόμενον καὶ πατερίζαν· καὶ πρώτον μὲν ὑπάρχῃ ἀπολλαγμένον πάσης ἔξαρχης

¹ Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι συνεσφιγμένον εἰς στενὸν χῶρον καὶ γεγραμμένον Λωρητέρω μέλαινι Γιωτού οὖσιν διλλων γραμμάτων ἀφανεστέρων.

κῆς] ἔξουσίας καὶ διεποτείας· δεύτερον δὲ λόγῳ ὑποταγῆς ἀ[ποδιδῷ
καθ' ἔκαστον ἔτος ἀπερατητῶς γρασια πεντάκοντα τρία, εἰς τὸ [κοι-
νὸν] τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ [Χριστοῦ] μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ λαμβάνῃ
ἔξορολητικὴν ἀπόδειξιν κατὰ τὸ ὄφος τῶν ἐπαρχιῶν· καὶ οὕτως ἀνα-
ίσθον τὸ ἀρχαῖον γεράρον | τῆς σταυροπηγιακῆς ἀξίας προνόμιον,
καὶ καλῶς διεικούμενον, ως μέλος γνήσιον τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου
πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου ὃ ἐν αὐτῷ κατὰ
καιροὺς ἡγούμενος ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, οὕτω | καὶ αὐτὸς γράφη ἀμέ-
σως πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλην [ἐκ]κλησίαν, καὶ ἀξιώ-
ται τῆς προσηκούσης ὑπερασπίσεως ἐν ταῖς συμβαινούσαις χρείαις καὶ
ὑποθέσεσι· τρίτον, διαφυλάττωνται καταγεγραμμένα ἐν τῷ διω[ρι-
σμένῳ κώδικι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἀπαντα τὰ κτήματα καὶ ἀφιε-
ρώματα αὐτοῦ, καὶ τὰ χρέη καὶ τὸ τοῦ ἡγούμενου δνομα· τέταρτον
δὲ τὸ σιγγίδιον αὐτοῦ ἔχη μένειν ἀπαράτρεπτον καὶ ἀπαράβατον μὴ
δεῖσμενον ποτὲ ἀνανεώσεως καὶ ἐπικυρώσεως ἐκκλησιαστικῆς· πέμ-
πτον, μηδεὶς τοῦ λοιποῦ γίγνηται ἐν αὐτῷ ἡγούμενος ἀνευ γράμμα-
τος πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴν Ἐλῶν[ται] αὐτὸν γνώμη
κοινῇ οἱ συγχοινοβιάται πατέρες, τότε ἀποστέλληται παρ' αὐτῶν κοινὴ
ἐνυπόγραφος καὶ ἐνσφράγιστος ἀναφορὰ περὶ τῆς τοιαύτης ἐκλογῆς
πρὸς τὸν κατὰ καιροὺς οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ | οὕτω δι' ἐκ-
κλησιαστικοῦ γράμματος ἀποκαθιστᾶται ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστη-
ρίου τού[του] σημειουμένου καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν τῷ ῥηθέντι
κώδικι ὄφειλ[ων κατ' ἔ[τος] ἔξαποστέλλειν ἀκριβῆ ἐνυπόγραφον καὶ
ἐνσφράγιστον καταγραφὴν τῶν τοῦ ἔτους ἔκεινου μοναστηριακῶν
ἴσοδων [καὶ ἔξοδων· ἔκτον] ἡ σφραγὶς τοῦ μοναστηρίου διαιρεθῆ εἰς
τμῆματα τέσσαρα· καὶ ἡ μὲν [λαβὴ παρα]κατατεθειμένη ὑπάρχη τῷ
ἡγούμενῷ τὰ δὲ τέσσαρα τμῆμα· | τα τέσσαρα συγχοινοβιάταις πα-
τρέσιν, ἐκλεγομένοις κοινῶς παρὰ πάντων τῶν συγχοινοβιάτῶν πατέ-
ρων· ἔδομον, οἱ ἐπιτετραμμένοι [τὰ τέσσαρα] τμῆματα καὶ [τὴν
λαβὴν] μὴ ἔχωσιν ἀδειαν καθ' ἑαυτοὺς | σφραγίζειν μοναστηριακὰς
χρεωστικὰς ὁμολογίας, ἀλλ' ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν προκριτωτέρων ἐν
τοῖς συγχοινοβιάταις ὑπογραφομένων κάκενων [ἰδίᾳ[ις χερσίν]]· αἱ δὲ
μὴ κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον γεγραμμέναι καὶ ἐσφραγί· [σμέναι ὁμο-
λογίαι νομίζωνται μὴ τοῦ μοναστηρίου, ἀλλ' ιδίαι τῶν κατ' ιδίαν
σφραγισάντων, καὶ ἔκεινοι ἢξιν ἀποκληρώσι τὰς ἐμπεριεχομένας

ἐν ταῖς τοιεύτακις ὄμολογίαις χρηματικας ποσότητας· οὗτοι δὲ | δηλ.:
ὁ ἡγούμενος μετὰ τῶν τεσσάρων τῶν ἐπιτετραμμένων τὰ τῆς αρρα-
γίδος τμήματα ἔχων πᾶσαν πληρεξουσιότητα τῆς ἐκκλησίας ἐπιτι-
μᾶν σωφρονίζειν ἀποβάλλειν ἐκ τῆς μονῆς τοὺς ἀτάκτοιντας καὶ
τοὺς ἐκνευροῦν | τὰς τοὺς μετερχομένους τὸ ἀθλὸν τῆς ἀσκήσεως, καὶ
μὴ πειθομένους τελευταῖον διὰ κοινῆς αὐτῶν ἀναφορᾶς ἀναγγέλλειν τῇ
ἐκκλησίᾳ· ὅγδοον, ἀποδεῖς τοῦ μοναστηρίου τούτου δύνηται τοῦ λοι-
ποῦ πιστεῖν μοναστηριακὸν | ὑποστατικὸν ἀνευ τῆς νομίμου εἰδήσεως
τοῦ κατὰ καιρὸν οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, εἰ μὴ μόνον τὰς κατ' ἵτος
πατικαρπίας καὶ τὰ γεννήματα καὶ τὰ μοναστηριακὰ θρέμματα διὰ
τὰς ἀναγκαῖας αὐτῶν χρείας· ἐννατον., | ἐπειδὴν ἐν χρείᾳ χειροτονίας
γένωνται ἔχωσιν ἀδειαν προσκαλεῖν εἰς τὸ σταυροπηγιακὸν ἡμῶν τοῦτο
μοναστήριον, ὃν ἀν βούλωνται τῶν ἀρχιερέων φέροντα ἁγγραφον ἀδειαν
πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν. ἐπὶ τῷ | ἐκτελεῖν αὐτὴν μετὰ πάσης τῆς
κανονικῆς παρατηρήσεως· δέκατον δὲ καὶ τελευταῖον, ὄφελώσιν οἱ ἐν
αὐτῷ συνκακούμενοι ὀσιώτατοι πατέρες φυλάττειν τὰ ἐν τῷ παρόντι
ἐκτεθέντα ἀπαράτρεπτα καὶ ἀπαρά-βατα διὰ παντὸς, καὶ πειθεσθεὶς
τῷ κατὰ καιρὸν ἡγουμένῳ [καὶ] διάγειν σεμνῶς εἰρηνικῶς καὶ ἀμέμ-
πτως, κατὰ τὸν τύπον τοῦ μοναδικοῦ ἐπαγγέλματος, ἀφορῶντες πρὸς
τὴν κοσμιότητα αὐτῶν καὶ τὴν | κατὰ θεὸν διαχωρίζειν καὶ πολιτείαν,
καὶ πρὸς τὴν βελ[τίωσιν] καὶ αὔξησιν τοῦ ιεροῦ ἡμῶν τούτου σταυ-
ροπηγιακοῦ μοναστηρίου ἐπόμενοι τῷ Θ[εοφίλ]ε εκοπῷ τῆς ἐκκλησίας
καὶ ἀγρύπνως προνοοῦντες περὶ τῆς | εὐσταθείας τῶν ὑποκειμένων [αὐ-
τοῖς] σταυροπηγιακῶν ιερῶν [μοναστηρίων], καὶ ἐν ταῖς ιεραῖς ἀκολου-
θίαις διαφυλάττειν τὴν ἀρχαίαν διατύ[πωσιν ἀπα]ράτρεπτον· δεῖτις δὲ
καὶ ὁποῖος τῶν Χριστιανῶν ιερωμένος | ἢ λαΐκός ὁποιασοῦν τάξεως καὶ
βαθμοῦ τολ[μήσει] παραβῆναι ὀπωροῦν τὰ ἐν τῷ παρόντι νομίμως καὶ
κανονικῶς ἀποφανθέντα, καὶ ἀνατρέψῃ [τὰ τῶν] ἀνωτέρω [κατα]γε-
γραμμένων, ὁ τοιοῦτος ἀφωρισμένος εἴη καὶ κατηραμένος, [καὶ ἀσυγ-
χώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἀλυτος, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ
συνοδικαῖς] ἀρτίς ὑπεύθυνος καὶ ὑπόδικος καὶ ἐνοχος τῷ αἰώνιῳ | πυρὶ^{ΕΛΛΑΣΚ.Π.}
τῆς γεένης· ὅθεν εἰς ἐνδειξιν καὶ διηνεκῇ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ
τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν συγγιλῶδες ἐν μεμβρά-
ναις γράμμα καταστρωθὲν κἀν τῷ ιερῷ χώδικι | τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ
Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας τῷ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ διορισθέντι, καὶ ἰδόθη

εἰς τὸ ρήθεν μοναστήριον ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ, [ἴπτα]κοσιοστῷ
ἐννεακοστῷ ὄγδῳ, κατὰ μῆνα Μαρτίου, ἐπίνεμήτεως πρώτης:—

Γρηγόριος ἐλέω θαύματρος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† 'Ο Εφέσου † 'Ο Ἡρακλείας 'Ο Κυζίκου
Ἰωαννίου † 'Ο Νικομηδείας Ἀθανάσιος † 'Ο Νικαίας Καλλίνικος
† 'Ο Δέρβων Μαχέριος 'Ο Θεσσαλονίκης (;) Γεράσιμος † 'Ο
Προυσσος Ανθίμος (;) † 'Ο † 'Ο Μαρωνίας
† 'Ο Νεσκαϊσσαρείας

Ε'

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοῦ 1798, καθ' ἣν ὁ πατριάρχης
Γρηγόριος Ε' εἰςηγήσει τοῦ μητροπολίτου Ναυπλίου Ἰακώβου
καὶ τοῦ Ἀμυκλῶν Νικηφόρου ἐξέδωκε τὸ ἀνωτέρω ὅπ' ἀρ. Δ'
σιγίλλιον, δι' οὗ ἀπέσπασε τῆς ἐν Σκαφιδιᾷ μονῆς τῆς Κοιμή-
σεως τῆς Θεοτόκου ὡς ἰδίου μονίδριον τὸ ἐν τῇ χώρᾳ Γαστού-
νης μέχρις ἐκείνου τοῦ χρόνου μετόχιον τοῦ ἀγίου Νικολάου
τὸ ἐπιλεγόμενον Φραγκοπήδημα, ἐξέδωκε καὶ ἄλλο σιγίλ-
λιον. Δι' αὐτοῦ ἤνωσε μετὰ τῆς μονῆς Σκαφιδιᾶς τὸ ἐν τῇ
ἐπαρχίᾳ Χριστιανουπόλεως μοναστήριον τῆς Θεοτόκου τὸ κεί-
μενον ἐν τῷ χωρίῳ Ζαχαριάνα πλησίον τῶν Φιλιατρῶν, διπέρ
πρότερον ἥτο ἀνεξάρτητον, ἐνοριακὸν δὲ ὃν εἶχε μεταβληθῆ
εἰς σταυροπηγιακὸν διὰ τῶν ἀνωτέρω ὅπ' ἀρ. Α'-Γ' ἐκδοθέν-
των σιγίλλιων τῶν πατριαρχῶν Πατσίου, Σωφρονίου καὶ Γα-
βριήλ. Τὸ σιγίλλιον τοῦτο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου εἶναι
πλὴν μικροῦ μέρους ἀπαράλλακτον πρὸς τὸ προεκδοθέν· διὸ
ἐκδιδὼ κατωτέρω μόνον τὸ διαφέρον μέρος. Σημειωτέον δὲ, διτε
ὁ "Ἄγιος Νικόλαος ἢ τὸ Φραγκοπήδημα σώζεται καὶ τὴν ἡ-
μερον ὡς μετόχιον τῆς μονῆς Σκαφιδιᾶς παρὰ τὸ χωρίον Βαύ-
ναργο τοῦ αὐτοῦ δήμου Λετρίνων.

Γρηγόριος ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† "Οσα μὲν — εἰ τῇ μητροπόλει Ὀλένης (ἀπαράλλακτα ως ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ὅπ' αρ. Δ' σιγίλλῳ σ. 91-93 στ. 3. "Ἐπονται δ' ἐν συνεχείᾳ τάδε). Ιεροῦ καὶ οικουμενικοῦ μοναστηρίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας διεποίης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τῷ χωρίῳ Σκαφιδίᾳ μετὰ τοῦ | εἰ τῇ ἐπαρχίᾳ Χριστιανουπόλεως Ιεροῦ μοναστηρίου τῆς Ὑπεραγίας διεποίης ἡμῶν Θεοτόκου τοῦ κειμένου ἐν τῷ χωρίῳ Ζαχαριάνα πλησίον τοῦ χωρίου Φιλιανδρῶν· ἁνεφανίσθη γάρ ἡδη ἡμῖν πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγγιλιώδες γράμμα | τοῦ ἀσιδίμου ἐν πατριαρχίᾳ Σωφρονίου δηλωτικὸν τῆς ἀρχαίας σταυροπηγιακῆς αὐτοῦ ἀξίας. καὶ ἀποφαινόμενον ὅτι τὰ εἰρημένα δύω μοναστήρια, τό τε τῆς Ὑπεραγίας διεποίης ἡμῶν Θεοτόκου τὸ ἐν τῷ χωρίῳ Σκαφιδίᾳ, ὅπερ ὑπάρχον πρό-Ιτερον ἐνοριακὸν, ὅστερον τῇ γνώμῃ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως μετέπεσεν εἰς σταυροπηγιακὸν, καὶ τὸ ἔτερον τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χριστιανουπόλεως, ὅπερ ὑπῆρχεν ἵξεν ἀρχῆς σταυροπήγιον, ἀμφότερα ταῦτα μετὰ πάντων τῶν κτημάτων | καὶ πραγμάτων αὐτῶν ὑπάρχωσιν θίνωμένα εἰς σταυροπήγιον, καὶ τὸ μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ὀλένης ὑπάρχη διεπόζον, τὸ δὲ ἐν τῇ Χριστιανουπόλεως διεποζόμενον καὶ μετόχειον ἔκεινον. Εἰς ἀνακαίνισιν σὸν τούτου γράφοντες | ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ιερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν ἵνα τὸ ῥηθὲν μοναστήριον τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας διεποίης ἡμῶν Θεοτόκου τὸ ἐν τῇ μητροπόλει Ὀλένης ἐν τῷ χωρίῳ Σκαφιδίᾳ μετὰ τοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χριστιανουπόλεως Ιεροῦ μοναστηρίου τῆς Ὑπεραγίας διεποίης ἡμῶν Θεοτόκου, κειμένου ἐν τῷ χωρίῳ Ζαχαριάνα πλησίον τοῦ χωρίου Φιλιανδρῶν, | μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτῶν κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων τῶν τε ἡδη ὄντων καὶ τῶν εἰςέπειτα προσγενησαμένων δέν, ως ἀνέκαθεν καὶ ἵξεν ἀρχῆς, οὗτοι καὶ εἰς τὸν ἵξης ἀπανταχρόνον δέν: πάρχωσι καὶ λέγωνται καὶ περὰ πάντων γινώσκωνται θίνωμένα εἰς σταυροπήγιον, καὶ τὸ μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ὀλένης ὑπάρχη διεπόζον, τὸ δὲ ἐν τῇ τῆς Χριστιανουπόλεως διεποζόμενον καὶ μετόχειον ἔκεινον, ἡμέτερα πατριαρ-Ιχικὰ σταυροπηγιακὰ ἀδεύλωτα ἀκαταπάτητα καὶ ὅλως ἀνενόχλητα περ' οὐτινοσοῦν προσώπου Ιερω-

μένου ἡ λαϊκοῦ μνημονευούμενοῦ ἐν αὐτοῖς τοῦ κανονικοῦ πατριαρχικοῦ ὄνοματος, ἔχον καὶ τὸ προνόμιον τὸ διεπούσον ἔκεινο μοναστήριον (‘Ἐπονται τὰ λοιπὰ ὥστε τὸν κατὰ καιροὺς — ἐπινευμῆσεως πρώτος: — μετὰ τῶν αὐτῶν ἐν τέλει ὑπογραφῶν καθ’ ἀ καὶ ἐν τῷ σιγιλλίῳ Δ’ ἐν σ. 93,30-96,9).

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω σιγιλλίων ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς μονῆς Σκαφιδιᾶς περισώζονται τὰ ἔξης ἔγγραφα: α') Πελεγρήνου Πασκοναλίγου προβλεπτοῦ πάσοης Ἀχαγιᾶς πρόσταγμα ἐκ Γαστουνῆς τῆς 5 Ιουνίου 1705 ἐλληνιστὶ γεγραμμένον ἐπιχυρωτικὸν τῆς ἡλευθέρας χρήσεως τῶν μποστατικον καὶ χοραφηδὸν αὐτῆς, ἐν φαντασίᾳ προσαζόμενος αποφασιστικος δὲ πολλοῖς τοὺς σεμπροῦς καὶ κατικοῦς του χι⁸ (=χωρίου) Μεριά καὶ περίχοορον, διοῦ ἔχουν σπαρμένα τὰ χοραφήα τοὺς αὐτοῦ μοναστικοῦς οἰκητούς μὴν εχόντων γνορηση τινὰ ἄλλον νίκοκύρη παρέξ τὸν ἰγούμενον τὸν ὅπειδην χορῆς καμιὰ εναντιοτητα θελή δόσουν τὸ εξετασμένο τρητό μεριηκο... Τὸ αὐτὸ ἔγγραφον καὶ ιταλιστὶ μετὰ τῆς ὑπογραφῆς Pellegrino Pasquili⁹ β') ίδιωτικὸν ὅμολογον 1819 απριλίου 23 μετὰ περιλήψεως τουρκικῆς ἐν τῇ φαντασίᾳ σφραγίδος τουρκικῆς ἐπικεχαυμένης: γ') ίδιόγραφον Νικολοῦ καὶ χήρας Μερτζάνη περὶ τοῦ Φραγκοπηδήματος. Υπογεγραμμένοι μάρτυρες Συνέσιος ιερομόναχος, Αθανάσιος Μαρτινόπουλος, Παρθένιος ιερομόναχος καὶ ἐφημέριος του Αλεποχωρίου δ') περὶ τὰ είκοσι τουρκικὰ ἔγγραφα, φιρμάνια καὶ χοτζέτια ἀναφερόμενα εἰς κτήσεις τῆς μονῆς Σκαφιδιᾶς καὶ τοῦ Φραγκοπηδήματος. Τινῶν τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἐλληνικαὶ μεταφράσεις κατὰ Δεκέμβριον αὐλαί¹⁰ φέρουσαι ὑπογραφὴν Καλλιγερόπουλος καὶ σφραγίδα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς Ο ἐπὶ τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν Β. Διερμηνευτῆς τῆς Κυριερον.: ‘Ἐν τινι τούτων τῶν μεταφράσεων, τῇ ὑπ’ ἀρ. 1015, τὸ χωρίον τόδε· αἱ γαῖαι αἱ κείμεναι ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς ἐκκλησίας Ἀγιος Νικόλαος τῆς ὑποκειμένης εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Χολομότις (=Χλομουτζίου) αἱ γνωσταὶ ὑπὸ τὸ σημεῖον Φραγ-

κοπήδημα καὶ Μοναδά μέχρι τῆς θέσεως τῆς καλουμένης Βαθὺ¹
λαγκάδι Βρύσοις. Ήν δὲ τῇ ὑπὸ ἀρ. 1023 μεταφράσει· τῆς ἐκ-
κλησίας Ἀγιος Νικόλαος τῆς ἐπὶ τῶν δρίων τοῦ χωρίου Μά-
ζειν τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Χολομότες. Ὄμοιως
δ' ἐν τῇ ὑπὸ ἀρ. 1025· τῇ ἐπαρχίᾳ Χολομότες. Κατέχει δ' ἡ
μονὴ καὶ ἔντυπον συνοδικήν ἐγκύκλιον τοῦ πατριάρχου Γρη-
γορίου Ε' ἐν ἦτει 1816 κατὰ μῆνα Ιούλιον ὑπὲρ τοῦ Λεξι-
κοῦ Κιβωτὸς, δι' ἣς συνιστᾶται εἰς τὰς μονὰς ἡ ἀγορὰ ἀντι-
τύπων ἐκ τῶν δύω χιλιάδων σωμάτων, εἰς & ἔξετυπώθη τὸ
βιβλίον. Κενὸς δὲ ἀφέθη ὁ ἀριθμὸς τῶν σωμάτων τῆς συνδρο-
μῆς ἐκάστης μονῆς καὶ ὁ δι' οὗ ἔγεινεν ἡ πληρωμὴ δφορος
τοῦ κυριάρχου τῆς ἐπαρχίας ταύτης Ἰερώνατος Μητροπολί-
της... Ἐπληρώθη δὲ δι' ἔκαστον σῶμα τὸ ὄρισμένον τριτη-
μόριον τῆς καταβολῆς, ἥτοι γρόσια: 40 διὰ τὸν ἐκδοθησόμε-
νον ἥδη πρῶτον Τόμον. Εἰς τὴν μονὴν Σκαφιδιάς ἐπεβλήθη
σῶμα ἐν. Τὸ ἀντίτυπον τῆς μονῆς Σκαφιδιάς ἐπλήρωσε κατὰ
τὴν χειρόγραφον συμπλήρωσιν ὁ μητροπολίτης Δέρκων κύρ
Γρηγόριος, δετὶς συνφδὰ πρὸς τὸ μετὰ τὸ χειρόγραφον ὅγομα
ἔξακολουθοιν ἔντυπον τῆς ἐγκυκλίου γράφει ἐπίτηδες πρὸς τὸν
κατὰ τόπον ἀρχιερέα διὰ τὰ λάβῃ αὐτὰ παρὰ τῆς ὑμῶν δοι-
τητος. Πλὴν δὲ τοῦ πατριάρχου ἡ ἐγκύκλιος αὕτη, ἥτις εἶνε
διδακτικωτάτη περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐνεγράφοντο καὶ εἰς-
επράττοντο αἱ συνδρομαὶ τῶν ὑπὸ τοῦ πατριαρχείου συνιστα-
μένων βιβλίων, φέρει ἔντύπους τὰς ἔξῆς ὑπογραφὰς τῶν συνο-
δικῶν· ὁ Καισαρείας Μελέτιος, ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος, ὁ
Χαλκηδόνος Γεράσιμος, ὁ Τορνόβον Μακάριος, ὁ Παλαιῶν
Πατρῶν Γεωμαρὸς, ὁ Νέων Πατρῶν Πολύκαρπος, ὁ Παρο-
ναξίας Ἰερόθεος, ὁ Ἀγχιάλου Εὐγένιος, ὁ Σκοπίων Ἀνθι-
μος, ὁ Ἐφέσου Διονύσιος, ὁ Κυζίκου Κωνστάντιος, ὁ Νικαίας
Ἰωαννίκιος, ὁ Δέρκων Γρηγόριος, ὁ Προύσης Ἰωαννίκιος, ὁ
Δράμας Παρθένιος, ὁ Μηθύμνης Πανάρετος, ὁ Σοφίας Θεο-
φάνης, ὁ Βάρνας Χρύσανθος, ὁ Πόσνας Καλλίνικος,